

Tudi zaposlovanje je treba organizirati

Neorganizirano zaposlovanje

Vsi tisti dejavniki, ki so na tak ali drugačen način spremljali problematiko zaposlovanja delavcev iz drugih območij Slovenije in Jugoslavije, ugotavljajo, da je bilo vse do sprejetja družbenega dogovora o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere delavcev v letu 1976, zaposlovanje le-teh neorganizirano in stihijno, družbeno nekontrolirano in neusklajeno z družbenoekonomskimi načrti občin in mesta. Organizacije združenega dela so posamično, s posebnimi aranžmaji, iskale potrebne delavce v drugih republikah, ali pa so sprejemale na delo tiste delavce, ki so si, vzpodbujeni od znancev in sorodnikov, zaposlenih tu, sami prihajali v Ljubljano iskat zaposlitve. Te zaposlitve so bile dejansko proti predpisom, ki zahtevajo, da poteka zaposlovanje delavcev z vednostjo in posredovanjem Zavoda za zaposlovanje, oz. od 1976 leta dalje, samoupravna skupnost za zaposlovanje v Ljubljani. Velikokrat se je tudi zgodilo, da organizacije združenega dela niso iskale delavcev z razpisi ter jih niso sprejemale v zaposlitev po redni poti. V večini primerov organizacije niso poskrbele za ureditev bistvenih življenjskih potreb delavcev (primerne nastanitve, prehrane itd.) Take in podobne razmere so zahtevale angažiranost družbenopolitičnih organizacij in skupnosti. 1976. leta so sklenili Zveza sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije in Izvršni svet SR Slovenije družbeni dogovor o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev, s katerim naj bi zagotovili predvsem lažje in aktivnejše vključevanje delavcev v novo življenjsko in delovno okolje, urejanje njihovih osnovnih življenjskih, kulturnih, in socialnih razmer, da bodo lahko dosegali pri delu optimalne rezultate in uspešnejše uresničevali

svoje samoupravne dolžnosti in pravice.

Družbeni dogovor narekuje delavcem v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, da upoštevajo pri odločitvah o novih zaposlitvah vse tiste stroške, ki jih zaposlovanje novih delavcev povzroča znotraj temeljnih organizacij združenega dela, oziroma delovnih skupnosti, v krajevnih skupnostih, občini in regiji. V tem smislu morajo oblikovati in izvajati tako politiko zaposlovanja, ki bo težila k produktivnejšemu zaposlovanju, tj. boljšemu izkoriščanju delovnih zmogljivosti, racionalnejši izrabi delovnega časa, sodobnejši tehnologiji, boljši organizaciji dela, inovacijam, in odpravljanju neproduktivnih delovnih mest ter k takšnim investicijskim odločitvam, ki bodo usmerjale nove investicije, kjer je nezadostna zaposlenost.

Sporazum o zaposlovanju

Republiški dogovor je prispeval k oblikovanju samoupravnega sporazuma o pogojih zaposlovanja in minimalnih standardih za mesto Ljubljana. Sporazum, ki upošteva družbenoekonomske smernice razvoja mesta, bi morale podpisati vse temeljne organizacije združenega dela petih ljubljanskih občin. To bi predstavljalo tudi neposredno uresničevanje dogovora o kadrovski politiki. Vendar ga je od polletja 1977 pa do danes podpisalo le 40,5% vseh TOZD v Ljubljani (v občini Center pa le 25% vseh TOZD). Pri ugotavljanju vzrokov, zakaj tako nizek podpis sporazuma, ugotavljamo, da predvsem zato, ker organizacije združenega dela ne izpolnjujejo obveznosti iz naslova minimalnih standardov v postavljenih rokih, zlasti kar zadeva stanovanjske pogoje. Zagotovilo, da ima delavec urejene stanovanjske pogoje (preverjanje najemniških in podnajemniških pogodb) je obvezen pogoj za sprejem na delo in tudi za evidentiranje delavca

pri iskanju zaposlitve.

Posebno vprašanje ob tej temi pa predstavljajo delavci, zaposleni pri zasebnih delodajalcih. V Ljubljani je po približni oceni okoli 5000 (pet tisoč) delavcev iz drugih republik pri zasebnih obrtnikih in drugih zasebnikih, vendar je bilo leta 1976 le 260 delodajalcev izdano soglasje za zaposlitev. Mestni sindikalni svet je dal pobudo za pregled delovnih razmer ter delavcev in za proučitev njihovega položaja in pravic, ki jih po zakonu o združenem delu morajo uživati. Preverjanje odkriva skrajno neugodne pogoje dela in v mnogih primerih povsem nesamoupraven položaj teh delavcev.

Nosilci politike zaposlovanja

Družbeni dogovor o kadrovski politiki natančno opredeljuje in določa odgovorne nosilce, poti in metode, preko katerih se uresničujejo smotri in naloge kadrovske politike. S sprejemom konkretnih ukrepov za uresničevanje samoupravnega sporazuma o pogojih zaposlovanja in minimalnih standardih, uresničujemo del družbenega dogovora o kadrovski politiki in prispevamo k uresničevanju srednjeročnega plana družbenoekonomskega razvoja mesta. Delavci v organizacijah združenega dela morajo zato voditi smotrnejše zaposlovanje, ki bo dosegalo višjo produktivnost dela in intenzivnejšo izrabo proizvodnih kapacitet in delovnega časa. Rast zaposlovanja, ki mora zagotavljati ustrezno zviševanje celotnega prihodka, mora biti usklajena z investicijsko politiko in ustreznim izobraževalnim sistemom oz. sistemom usposabljanja za delo in ustvarjeni prihodek, ki bo zagotavljal boljše življenjske pogoje delavcem in njihovo socialno varnost, primerno ravnen osebne in skupne porabe.

-bč-
(se nadaljuje)

Kateri tlak bo najustreznejši?

Devet vrst različnih vzorčnih tlakov so položili na Prešernovem trgu. Med temi tlaki se bodo namreč Ljubljanci morali odločiti za »pravega«, s katerim naj bi jeseni tlakovali Čopovo ulico, Prešernov trg in del Cankarjeve ulice, torej del peševih površin v Centru, za katerih ureditev se bo predvidoma še letos steklo dovolj denarja v občinsko blagajno. Tlakovanje naštetih površin bo veljalo od enajst do devetnajst milijonov, odvisno od izbire materiala. Svoje mnenje pa bodo lahko povedali tudi občani, saj je v bližnji cvetličarni Suzana knjiga, kamor lahko vsak napiše svoje mnenje. Na sliki: razstavnici vzorci na Prešernovem trgu.

foto: Andrej Selan

Petnajstoaprilsko nagrada za SVP Ljubljana

Skupščina skupnosti jugoslovanskih železnic vsako leto podeljuje »Petnajstoaprilsko nagrado« posameznikom in kolektivom, ki so največ prispevali k afirmaciji železnice, kot samoupravno organizirane gospodarske dejavnosti v jugoslovanskem političnem in gospodarskem prostoru. Med letošnjimi 34 nagrajenci, je bil tudi kolektiv Sekcije za vzdrževanje prog Ljubljana.

V sekciji, katere sedež je na Masarykovi cesti v Ljubljani, je zaposlenih 730 delavcev, ki skrbijo da stanje zgornjega in spodnjega ustroja tega najbolj obremenjenega dela jugoslovanske železniške magistrale stalno omogoča varno in redno odvijanje železniškega prometa. Nesporo je dejstvo, da je bila modernizacija železniških prog najbolj zahtevna ravno na tej progi, kajti izredno gost železniški promet je zahteval od vseh, ki so sodelovali pri modernizaciji, izjemne napore, kar se je odražalo predvsem pri rednem odvijanju prometa. To pa ima izreden pomen ne le za železniško gospodarstvo Ljubljana, temveč za celo mrežo JŽ.

Sekcija za vzdrževanje prog Ljubljana, pa je vzporedno z modernizacijo uvažala tudi sodoben način vzdrževanja proge s smotrno uporabo težkih in lahkih strojev za vzdrževanje proge. S tem pa je na eni strani izboljšala kvaliteto stanja proge, na drugi strani pa znatno zmanjšala stroške

Inž. Milan Kremesec, šef sekcije za vzdrževanje prog Ljubljana je poudaril, da je »Petnajstoaprilsko nagrada« veliko priznanje za njihovo dosedanje delo in velika spodbuda za naprej

Foto. M. Pirjevec

vzdrževanja. To pa pomeni veliko, saj skrbijo kar za 118 kilometrov dvotirne in za 100 kilometrov enotirne proge. Za ljubljanski kolektiv pa je značilen še en podatek, in sicer ta, da imajo na vsakih 500 metrov nivojsko križanje ceste z železnico, kar povzroča še dodatne težave.

Petnajstoaprilsko nagrado je za kolektiv Sekcije za vzdrževanje prog Ljubljana prevzel Ivan Bašević, predsednik delavskega sveta sekcije. Nagrade so bile podeljene na osrednji jugoslovanski prireditvi ob dnevu železničarjev v Nišu.

Magda Breznikar

UVELJAVLJANJE DOLOČIL ZAKONA O ZDRUŽENEM DELU

Spremembe v organiziranju

Na marčevski seji zborov skupščine mesta Ljubljane je bilo delegatom predloženo poročilo o uveljavljanju določil zakona o združenem delu v Ljubljani. Iz poročila, ki je bilo pripravljeno na podlagi poročil komisij za spremljanje in izvajanje zakona pri občinskih skupščinah, povzemamo nekatere najzanimivejše ugotovitve.

Ob javni razpravi o osnutku zakona o združenem delu, ki je bila ena od najbolj množično organiziranih razprav doslej je potekala tudi akcija kritične ocene samoupravnih razmer v sleherni TOZD ter dogovori, kako v skladu z novimi predpisi odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti. S tako javno razpravo je bilo nedvomno ustvarjeno vzdušje, ki je omogočalo takojšen pristop k nadaljnjemu uveljavljanju same vsebine zakona. Saj je razprava močno okrepila zavest delavcev, da se ustavno samoupravno organizirajo ter da odločajo o rezultatih svojega dela.

V prvi polovici preteklega leta so bile pri vseh občinskih skupščinah ustanovljene ko-

misije z namenom akcijskega spremljanja uveljavljanja zakona o združenem delu ob upoštevanju specifičnosti posameznih občin.

Za našo občino je značilno, da je v njej v veliki meri zastopana trgovina. Posebej je pomembna zunanja trgovina, saj je v Centru sedež večjega števila sestavljenih organizacij združenega dela in drugih večjih oblik združevanja dela in sredstev. Razen tega pa imajo sedež pomembne institucije s področja negospodarstva in uprave, katerih pomen presega občinske meje.

Najpomembnejša kritična ugotovitev za našo občino je, da se še vedno prepočasno odvijajo procesi združevanja dela in sredstev in urejanje dohod-

kovnih odnosov med trgovino in proizvodnjo.

Od skupno 142 trgovinskih organizacij oz. združenj (po evidenci z dne 1. 1. 1977) je v 45 organizacijah in 2 poslovnih združenjih prišlo do sprememb v organiziranju. Te številke pa ne odražajo tudi sprememb v smislu novih dohodkovnih odnosov.

Kako naprej?

Razveseljiva je ugotovitev, da so pri uresničevanju določil zakona o združenem delu doseženi precejšnji pozitivni premiki v preobrazbi družbenih odnosov. Utrjuje se delovna in dohodkovna soddvisnost ter samoupravna organiziranost delavcev zlasti v TOZD.

Na drugi strani pa se v našem glavnem mestu še vedno srečujemo z različnimi problemi in slabostmi pri uveljavljanju zakona o združenem delu pri odločanju o celovitih dohodkih, povezovanju TOZD, uveljavljanju delitve po delu, planiranju itd.

A. Boroje